

Nr 47.

Ankom till riksdagens kansli den 14 maj 1935 kl. 3 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion angående beskattningen av resekostnadsersättning vid enskild järnväg.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 314, har herr *Severin* hemställt, »att riksdagen måtte besluta sådan ändring i 32 § kommunalskattelagen att resekostnadsersättning vid enskild järnväg icke skall upptagas såsom intäkt eller om detta yrkande icke kan bifallas riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville hemställa om en allsidig utredning, huruvida ifrågavarande resekostnadsersättning till sina belopp är eller kan tänkas bliva högre än motsvarande ersättning vid statens järnvägar, samt på grundval av denna undersökning för nästkommande års riksdag framlägga eventuellt förslag i ämnet».

Beträffande motiveringen för detta förslag, i den mån redogörelse här för ej lämnas i det följande, får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt 32 § 3 mom. kommunalskattelagen skall såsom intäkt icke upptagas, vad som av staten anvisats till bestridande av särskilda, med vissa tjänster eller uppdrag förenade kostnader, såsom bland annat resekostnads- och traktamentsersättning. Är vid kommunal eller enskild tjänst anvisad särskild ersättning för vissa med tjänsten förenade kostnader, skall enligt 32 § 4 mom. dylik ersättning redovisas såsom intäkt. Enligt 33 § kommunalskattelagen må från intäkt av tjänst avdrag göras för samtliga utgifter, vilka äro att anse som kostnader för fullgörande av tjänsten, såvitt icke för samma kostnader anvisats särskilt anslag som, på sätt i 32 § 3 mom. är sagt, ej skall upptagas såsom intäkt.

Enligt kommunalskattelagen göres i fråga om rätten till avdrag för resekostnader sålunda skillnad mellan de fall, då ersättning för sådana kostnader anvisats av staten, och de fall, då annan än staten anvisat dylik ersättning. Är ersättningen anvisad av staten, skall densamma icke upptagas såsom intäkt, och får å andra sidan avdrag icke göras för kostnaderna. Är ersättningen däremot anvisad av annan än staten, skall ersättningen upptagas såsom intäkt, och de omkostnader, som skola därmed bestridas, avföras såsom omkostnader för tjänsten eller uppdraget. Om ersättningen därvid ej förslår till kostnadernas gäldande, får bristen avföras å intäkten av tjänst i övrigt.

I en vid 1928 års riksdag väckt motion, med i huvudsak likartat innehåll som nu förevarande motion, hemställdes, att resekostnadsersättning vid enskild järnväg icke skulle upptagas såsom intäkt och ej heller få avdragas såsom omkostnad. Med anledning av förstnämnda motion framhöll särskilda utskottet i sitt av nämnda års riksdag i nu förevarande fråga godkända utlåtande nr 1 (sid. 65) bland annat, att de i motionen påtalade olägenheterna syntes utskottet icke utgöra tillräckliga skäl att frångå den hävdvunna principen med skillnad mellan av staten och av annan anvisad ersättning. Utskottet ansåg emellertid motionens syfte i stort sett kunna tillgodoses genom införande av den anvisningsbestämmelse, som återfinnes i punkt 4 tredje stycket av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen, vilken bestämmelse är av den innebörd, *att*, om det kan antagas, att den anvisade ersättningen beräknats med hänsyn till vad som skäligen kan anses normalt åtgå till täckande av de omkostnader, som skola därmed bestridas, avdrag till större belopp än den anvisade ersättningen bör medgivas allenast om det visas, att på grund av särskilda förhållanden ersättningen varit otillräcklig till dylika skäliga kostnader, *att* det i motsvarande fall ofta torde kunna antagas, att den anvisade ersättningen i sin helhet åtgått till de omkostnader, för vilka den avsetts, utan att särskild utredning i detta avseende behöver lämnas, *samt att* avdrag med samma belopp som den anvisade ersättningen i regel torde böra medgivas i fall, då ersättningen ej överstiger vad som av staten i motsvarande fall anvisas. Detta torde enligt nyssnämnda bestämmelse exempelvis vara förhållandet beträffande de resekostnadsersättningar, som i allmänhet utbetalas av de enskilda järnvägarna.

I nu förevarande motion har framhållits, att något sakligt skäl för bibehållande av den nuvarande olika behandlingen ur beskattningssynpunkt i fråga om resekostnadsersättningen till åkande personal vid statens och enskilda järnvägar icke vore förhanden. Denna resekostnadsersättning hade efter vunnen erfarenhet om det ungefärliga behovet utkristalliserats på ungefär lika sätt vid järnvägsföretagen. Då frågor om löne- och resekostnadsersättning avgjordes efter förhandlingar mellan personalens och järnvägsförvaltningarnas organisationer, och då personalen därvid hade intresse av att den fasta lönen bleve så hög som möjligt, bleve följden, att resekostnadsersättningen vid de enskilda liksom vid statens järnvägar endast bleve så stor, som man med hänsyn till de beräknade kostnaderna avsåge, att den borde vara. Omkostnaderna för personalen vid de enskilda järnvägarna vore visserligen avdragsgilla från den resekostnadsersättning, som nämnda personal uppbure. Det vore emellertid förenat med stora svårigheter att föra noggranna anteckningar över alla de småbelopp, som vid bortovaro från hemmet till följd av tjänsten måste utgivas. Stundom fordrade taxeringsmyndigheterna bevis för anteckningarnas riktighet. Därest dylikt bevis ej kunde anskaffas, vore

det nästan omöjligt att övertyga en taxeringsnämnd om att avdraget å den erhållna resekostnadsersättningen vore med verkliga förhållandet överensstämmande. På grund härav bleve det i regel taxeringsnämnderna, som bestämde avdragens storlek, och dessa bleve därför beroende av vad nämnderna ansåge vara billigt. Avdragen kunde i anledning härav även bliva högst olika på olika orter. Någon rättvisa i fråga om beskattningen av resekostnadsersättningen för personalen vid de enskilda järnvägarna kunde följaktligen ej inträda, förrän statens och de enskilda järnvägarnas åkande personal i berörda hänseende bleve likställda.

I sitt den 12 september 1933 avlämnade betänkande med förslag till ändrade bestämmelser angående förbättrad deklarationskontroll och till förstärkt taxeringsorganisation m. m. hava skattekontrollsakkunniga i fråga om nu förevarande slag av ersättningar framhållit bland annat, att för närvarande endast i undantagsfall upplysning därom torde lämnas å löneuppgift. Ur kontrollsynpunkt vore det knappast heller erforderligt, att arbetsgivarna årligen utan anmaning lämnade uppgift rörande sådana ersättningar. De sakkunniga hava därför föreslagit, att å löneuppgiften endast bör angivas, huruvida sådan ersättning utgått. Skulle taxeringsmyndighet i något fall finna anledning antaga, att gottgörelsen utmåtts på sådant sätt, att densamma åtminstone delvis utgjorde direkt löneförmån, ägde myndigheten möjlighet att genom arbetsgivaren införskaffa kompletterande upplysningar rörande gottgörelsens storlek samt de grunder, efter vilka densamma utgått.

I proposition nr 148 till årets riksdag med förslag till förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen har i 33 § nämnda förordning föreslagits en bestämmelse i berörda avseende i enlighet med de sakkunnigas förslag. I sitt i anledning av nämnda proposition avgivna, av riksdagen godkända betänkande, nr 37, har utskottet, som icke haft något att erinra mot detta förslag, emellertid föreslagit ett förtydligande av innebörd, att av stadgandet klart skall framgå, att upplysning allenast skall lämnas, huruvida ersättning utgått och icke om dennas belopp.

I överensstämmelse med den standpunkt, särskilda utskottet vid 1928 års riksdag intagit till förevarande spörsmål, finner utskottet de i motionen påtalade olägenheterna icke utgöra tillräckliga skäl att frånga den hävdvunna principen att med avseende å beskattningen göra skillnad mellan av staten och av annan anvisad ersättning. Redan enligt nu gällande bestämmelser är, på sätt förut framhållits, personal vid enskilda järnvägar i regel berättigad till avdrag med samma belopp som resekostnadsersättningen under förutsättning, att ersättningen i dylikt fall utgår med belopp, som ej överstiger vad som av staten i motsvarande fall anvisas. Emellertid torde kunna inträffa, att ersättning av ifrågavarande natur utbetalas till personal vid enskilda järnvägar

Utskottet.

med högre belopp än som i motsvarande fall anvisas av staten. I sådana fall kan nämligen ersättningen till viss del betraktas såsom löneförmån och bör nämnda del i följd härav underkastas beskattning.

Utskottet har ingalunda förbisett att i sådana fall, då taxeringsmyndigheterna icke anse sig kunna godtaga den skattskyldiges uppgifter angående storleken av ifrågavarande kostnader, det kan, såsom motionären framhållit, vara förenat med stora svårigheter för personalen vid de enskilda järnvägarna att förebringa tillfredsställande utredning angående riktigheten av ett dylikt avdrag, liksom även att olika taxeringsnämnder kunna tillämpa olika praxis på förevarande område med därav följande ojämnheter i taxeringen och missnöje hos dem, som förvägras avdraget. Då emellertid årets riksdag godkänt Kungl. Maj:ts förutberörda förslag, att å löneuppgift endast skall angivas, huruvida resekostnadsersättning i nu föreliggande fall utgått, torde det kunna förväntas, att taxeringsmyndigheterna för framtiden komma att godkänna de avdrag, som av de skattskyldiga yrkas för ifrågavarande omkostnader, där icke anledning föreligger till antagande, att gottgörelsen utmåtts på sådant sätt, att densamma åtminstone delvis utgör en direkt löneförmån. Tvister om dylika ersättningar och om de med tjänsten vid enskilda järnvägar förenade omkostnaderna torde därför för framtiden komma att bli mera sällsynta än vad som hittills kan hava varit fallet. Vid sådant förhållande och då för tillgodoseende av motionärens syfte någon ändring i gällande lagstiftning på förevarande område icke synes utskottet vara av behovet påkallad, får utskottet hemställa,

att motionen II:314 av herr Severin, angående beskattningen av resekostnadsersättning vid enskild järnväg, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 10 maj 1935.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bårg i Katrineholm, Jönsson, Larson i Lerdala, Friherre Lagerfelt, Lithander, Lövgren i Boden, Björklund, Olsson i Gävle, Olsson i Ramsta, Ericson i Boxholm, Hjalmarsson, Sjö Dahl, Löfvander, Berg i Karlskrona, Hagström, Heiding, Blomquist, Brännström i Skellefteå och Hagberg i Malmö.